

## POSTANOWIENIE

Dnia 19 czerwca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Grzegorzcyk

w sprawie z powództwa E.K.

przeciwko A.Ż.

o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 19 czerwca 2020 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanej

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 29 listopada 2018 r., sygn. akt I ACa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od pozwanej na rzecz powódki kwotę 5400 (pięć tysięcy czterysta 00/100) złotych tytułem kosztów postępowania kasacyjnego;**
- 3. przyznaje adwokat A.C. od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w [...] kwotę 5400 (pięć tysięcy czterysta 00/100) złotych powiększoną o kwotę podatku od towarów i usług tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanej z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Przepis ten odpowiada charakterowi skargi kasacyjnej, będącej nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, o dominującym publicznoprawnym charakterze, przysługującym od orzeczeń wydanych po przeprowadzeniu dwuinstancyjnego postępowania sądowego, w którym sąd pierwszej i drugiej instancji dysponuje pełną kognicją w zakresie faktów i dowodów. W powiązaniu z art. 398<sup>4</sup> § 2 k.p.c. oznacza to, że w skardze kasacyjnej nieodzowne jest powołanie i uzasadnienie okoliczności o charakterze publicznoprawnym, które stanowią wyłączną podstawę oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca A.Ż. powołała się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej wynikającą z rażących naruszeń prawa materialnego przez Sądy *meriti*, skutkujących rozstrzygnięciem niezgodnym z prawem i poczuciem sprawiedliwości. Wskazała m.in., że Sądy błędnie przyjęły, iż w okolicznościach sprawy miały zastosowanie przepisy art. 527 § 1 i 2 k.c., ponieważ nie było podstaw do przyjęcia domniemania wynikającego z tych przepisów.

W judykaturze Sądu Najwyższego wskazywano wielokrotnie, że przesłanka oczywistej zasadności skargi kasacyjnej oznacza, że dla przeciętnego prawnika skarga *prima facie* zasługuje na uwzględnienie. Sytuacja taka w szczególności istnieje wtedy, gdy bez wątplenia wystąpiły uchybienia, na które powołuje się skarżący, lub gdy jest pewne, że miały one wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia albo podniesione we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zarzuty oczywiście uzasadniają zasadność wniesionego środka zaskarżenia. Oczywiście jest przy tym tylko to, co można dostrzec bez potrzeby głębszej analizy, czy przeprowadzenia dłuższych badań lub dociekań. Zarzucane

uchybień muszą zatem mieć kwalifikowany charakter, dotyczyć konkretnych przepisów prawa i być dostrzegalne w sposób oczywisty, na pierwszy rzut oka (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2000 r., V CKN 1780/00, OSNC 2001, nr 3, poz. 52, z dnia 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001, nr 10, poz. 156, i z dnia 15 czerwca 2018 r., III CSK 38/18, niepubl.).

Bliższa analiza wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie pozwalała przyjąć, by była ona zasadna, a tym bardziej by była ona uzasadniona w stopniu oczywistym.

Jedyny spośród objętych wnioskiem argumentów, który odnosił się do obrazu konkretnych przepisów prawa, dotyczył błędnego zastosowania art. 527 § 1 i 2 k.c., ponieważ – w ocenie skarżącej – brak było podstaw do przyjęcia domniemania wynikającego z tych przepisów. Rzecz jednak w tym, że art. 527 § 1 i 2 k.c. – inaczej niż art. 527 § 3 k.c., do którego Sądy *meriti* się nie odwoływały, nie statuuje domniemania prawnego, lecz kształtuje przesłanki odpowiedzialności osoby trzeciej, która uzyskała korzyść majątkową wskutek czynności prawnej dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli. W okolicznościach sprawy Sąd Apelacyjny ustalił, że pozwana była w pełni zorientowana w stanie faktycznym i prawnym nabywanej nieruchomości, jak i zobowiązań dłużniczki A.S. względem osób trzecich, w tym powódki. Pozwana, jak stwierdził Sąd Apelacyjny, знаła treść umowy łączącej dłużniczkę z powódką, wartość nabywanej od dłużniczki nieruchomości i wiedziała, że dłużniczka wyzbywa się wartościowego składnika majątkowego w sytuacji, w której uprzednio zawarła szereg umów i zaciągnęła zobowiązania związane z tą właśnie nieruchomością. W konsekwencji, jak uznał Sąd, pozwana uzyskała korzyść majątkową przy jej własnej wiedzy i wiedzy dłużniczki co do pokrzywdzenia tą transakcją powódki, co miało potwierdzenie także w zawartej umowie sprzedaży, w której – jak wynikało z zaakceptowanych przez Sąd Apelacyjny ustaleń Sądu Okręgowego – opisano m.in. zobowiązania dłużniczki wobec powódki, w tym wskazano kwotę uiszczoną przez powódkę na poczet ceny.

Wywody wniosku nie pozwalały uznać powyższego stanowiska za błędne, a tym bardziej za wadliwe w stopniu prowadzącym do wydania oczywiście

nieprawidłowego orzeczenia, co stanowi założenie przyczyny kasacyjnej określonej w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c.

Za trudne do zrozumienia należało także uznać zapatrywanie skarżącej, jakoby w toku postępowania przed Sądem Okręgowym doszło do „ograniczenia oceny materiału dowodowego zawnioskowanego przez pozwaną”, podczas gdy Sąd Apelacyjny przyjął za podstawę orzeczenia ustalenia poczynione przez Sąd Okręgowy. Twierdzenie to, z racji swojej ogólnikowości i braku skonkretyzowania uchybień procesowych po stronie Sądu Apelacyjnego, nie mogło, co oczywiste, przesądzać o ewidentnej wadliwości zaskarżonego wyroku. Należało ponadto przypomnieć, że zarzuty kwestionujące ocenę dowodów i ustalenia faktyczne są w postępowaniu kasacyjnym niedopuszczalne (art. 398<sup>3</sup> § 3 k.p.c.).

W tym stanie rzeczy, w związku z niewykazaniem twierdzonej przyczyny kasacyjnej, na podstawie art. 398<sup>9</sup> § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.